

PAKIET MATERIAŁÓW DYDAKTYCZNYCH

do kształcenia na odległość dla nauczycieli
wiedzy o społeczeństwie w szkole podstawowej

Projekt „Wsparcie placówek doskonalenia nauczycieli i bibliotek pedagogicznych w realizacji zadań związanych z przygotowaniem i wsparciem nauczycieli w prowadzeniu kształcenia na odległość”

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Materiał opracowany w ramach grantu przez Zachodniopomorskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Szczecinie

SCENARIUSZ 1 (z 1)

SCENARIUSZ ZAJĘĆ DLA uczniów klas VIII szkół podstawowych i uczniów szkół
ponadpodstawowych

PROWADZONYCH PRZEZ nauczyciela wiedzy o społeczeństwie

OPRACOWANY PRZEZ Przemysława Landowskiego

(Zachodniopomorskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Szczecinie)

TEMAT: Kardynał Wyszyński – autorytet, patriota.

CELE KSZTAŁCENIA – WYMAGANIA OGÓLNE:

- wskazanie autorytetów godnych naśladowania;
- objaśnienie związków przyczynowo-skutkowych, analiza zjawisk i procesów historycznych;
- uwrażliwienie na potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia procesów zachodzących we współczesności.

TREŚCI NAUCZANIA – WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE:

Uczeń:

- poznaje historię człowieka szczególnie zasłużonego dla Polski i narodu, tj. prymasa Stefana Wyszyńskiego;
- definiuje pojęcia: patriota, autorytet;
- przedstawia argumenty uzasadniające własne stanowisko w odniesieniu do postaci historycznych;
- wyjaśnia znaczenie roli Kościoła katolickiego dla stosunków politycznych i społecznych.

METODY PRACY:

- dyskusja;
- burza mózgów;
- metaplan;
- praca w grupach;
- indywidualna.

ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

- materiały do pracy przygotowane przez nauczyciela – życiorys Prymasa Wyszyńskiego;
- materiał wizualny – plakat.

PRZEWIDYWANY CZAS:

45 minut

PROPONOWANY PRZEBIEG ZAJĘĆ:

Część 1. We wstępie można wykorzystać życiorys Prymasa Stefana Wyszyńskiego (Załącznik nr 1). (15 minut)

Nauczyciel prowadzi z uczniami dyskusję na temat wyświetlonego zdjęcia, na którym widać dom z otwartymi drzwiami (nauczyciel udostępnia ekran, aby uczniowie mogli na nim pisać) (Załącznik nr 2). Porównanie ojczyzny do domu. Otwarte drzwi są symbolem otwarcia na świat.

Nauczyciel dzieli uczniów po cztery osoby w grupie. Następnie prosi, aby odpowiedzieli na pytanie: Czym według ciebie jest ojczyzna? Odpowiedzi w formie cegiełek zapisują na udostępnionej tablicy. Nauczyciel ma przygotowane kilka cegiełek i może dopisać np.: możliwość pracy, bezpieczeństwo, poczucie przynależności, miejsce dzieciństwa, miejsce pamięci narodowej, rodzina, przyjaciele.

Nauczyciel prowadzi dyskusję z uczniami na temat: Co powinien dawać nam dom? Zapisuje odpowiedzi i omawia je. Przykładowe propozycje: spokój, bezpieczeństwo, odpoczynek, relaks, wsparcie, ciepło, miejsce, do którego wracam, rodzinę, bliskość itp.

Część 2. Uczniowie pracują w grupach. Odpowiadają na pytania: W jaki sposób mogę wyrazić swój patriotyzm? Co to znaczy dobrze żyć dla ojczyzny? Co zrobić, aby teraz w naszym kraju było dobrze? Inspiracją do odpowiedzi na te pytania są słowa Kardynała Wyszyńskiego, który wielokrotnie wspominał, że największą sztuką jest nie umierać za ojczyznę, ale żyć dla niej (Załącznik nr 3). (15 minut)

Część 3. Podsumowanie. Z nauk kardynała Stefana Wyszyńskiego można czerpać także dzisiaj. Prymas był podporą narodu w trudnych komunistycznych czasach.

Pokazywał, że warto wyznawać swoje wartości i wierzyć w Boga. Kardynał Wyszyński przekazał nam bardzo ważne wartości, takie jak: patriotyzm i ojczyzna, miłość i rodzina. Nauczał, że drugi człowiek jest najważniejszy. Dla niego ojczyzna była na pierwszym miejscu. (10 minut)

EWALUACJA ZAJĘĆ:

Wypełniony formularz (Załącznik nr 4)

NETOGRAFIA:

1. *Kim był.... Stefan Wyszyński. Polski duchowny nazywany Prymasem Tysiąclecia*, <https://biografia24.pl/stefan-wyszynski/> [dostęp: 02.11.2021].
2. *Podstawa programowa z historii*, <https://podstawaprogramowa.pl/Szkola-podstawowa-IV-VIII/Historia> [dostęp: 02.11.2021].

ZAŁĄCZNIKI:

Załącznik nr 1. Życiorys Stefana Wyszyńskiego.

Załącznik nr 2. Zdjęcie z otwartymi drzwiami w domu.

Załącznik nr 3. Grafika do pracy w grupie, opracowanie własne Przemysław Landowski.

Załącznik nr 4. Ewaluacja zajęć.

Załącznik nr 1

Życiorys Stefana Wyszyńskiego.

„Stefan Wyszyński, urodzony 3 sierpnia 1901, zmarły 28 maja 1981, polski duchowny, arcybiskup, kardynał, prymas Polski. Często określany mianem „Prymasa Tysiąclecia”. Wyszyński urodził się w Zuzeli nad Bugiem, jego ojciec był organistą w miejscowym kościele. Naukę w gimnazjum rozpoczął w Warszawie, jednak z powodu wybuchu I wojny światowej kontynuował ją w Łomży. W latach 1917-1924 uczył się w Seminarium Duchownym (Niższym i Wyższym) we Włocławku. W 1924 roku przyjął święcenia kapłańskie. W późniejszym czasie studiował na KUL-u, gdzie doktoryzował się z prawa kanonicznego. W czasie II wojny światowej ukrywał się przed gestapo, podczas powstania warszawskiego był kapelanem jednej z grup Armii Krajowej. Po wojnie Stefan Wyszyński pełnił funkcję rektora seminarium we Włocławku, w 1946 roku został mianowany biskupem, niedługo potem arcybiskupem i prymasem Polski. W 1953 roku Wyszyński dostąpił godności kardynała. Życiorys Wyszyńskiego jest ściśle powiązany z sytuacją polityczną Polski po II wojnie światowej – jako zwierzchnik polskiego Kościoła prowadził niebezpieczną grę z władzami PRL-u, wspierał opozycję, stanowczo potępiał władze za tłumienie protestów robotniczych. W latach 50-tych był 4-krotnie internowany. Działalność Wyszyńskiego zyskiwała niezwykle silny oddźwięk w polskim społeczeństwie. W latach 60-tych przewodniczył on obchodom Tysiąclecia Chrztu Polski, był również jednym z inicjatorów głośnego orędzia biskupów polskich do biskupów niemieckich z 1965 roku, ze słynnym sformułowaniem „przebaczamy i prosimy o przebaczenie”.¹ W latach 1980-81 był pośrednikiem w rozmowach między Solidarnością a władzami PRL. Zmarł w 1981 z powodu choroby nowotworowej. Biografia Wyszyńskiego jest wzorem niezłomnej walki o pokój i sprawiedliwość w oparciu o chrześcijańskie wartości, jest również dowodem niezwyklej roli jaką Kościół Katolicki odegrał w powojennej Polsce”².

¹ Życiorys Stefana Wyszyńskiego, <https://biografia24.pl/stefan-wyszynski/> [dostęp: 02.11.2021].

² Tamże.

Załącznik nr 2

Zdjęcie z otwartymi drzwiami w domu.

Zdjęcie, pobrano ze strony Pixabay (<https://pixabay.com/pl/>), udostępnione przez autorów na mechanizmie Creative Commons Zero. Pozwala on na korzystanie z zamieszczonych zasobów bez opłaty, również w sposób komercyjny i bez konieczności podpisywania autora/autorki. Zdjęcia opatrzone są również krótkimi opisami w języku polskim, dla uczniów niewidomych lub niedowidzących.

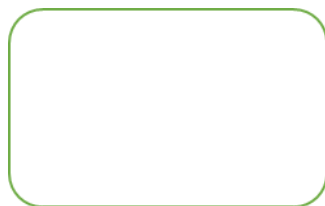

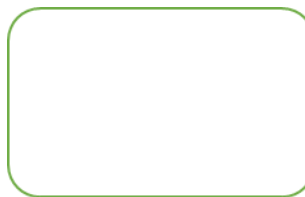
Załącznik nr 3

Grafika do pracy w grupie, opracowanie własne Przemysław Landowski.

W jaki sposób możesz wyrazić swój patriotyzm? Co to znaczy dobrze żyć dla Ojczyzny? Co zrobić, aby teraz w naszym kraju było dobrze?

Inspiracją do odpowiedzi na te pytania są słowa Kardynała Wyszyńskiego: „Sztuką jest umierać dla Ojczyzny, ale największą sztuką jest dobrze żyć dla niej”

Załącznik nr 4

Ewaluacja zajęć.

Walizka

Kosz

Co zabieram z sobą z lekcji?

.....

Co mi się nie przyda?/czego zabrakło?

.....